

ОХОРОНА ПРАЦІ ГІГ-СПЕЦІАЛІСТІВ
Василенко М. О., Кузьменко О. О.
Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

В законі України «Про охорону праці» з 2021 року з'явився новий термін – «гіг-спеціаліст» з вказівкою, що питання безпеки праці для них регулюються Законом України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні». На даний час діє поточна редакція цього Закону від 01.01.2023 р. №1667-ІХ, яка визначає організаційні, правові та фінансові засади функціонування фізичних осіб, які за гіг-контрактом є виконавцями завдань резидента Дія Сіті як замовника. В цьому Законі розглядаються також соціальні гарантії для гіг-спеціалістів – тривалість перерви протягом дня, тривалість щотижневого відпочинку, щорічну оплачувану перерву у виконанні робіт, страхування та виплати у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, страхування від нещасного випадку та інше.

Резидент Дія Сіті може забезпечувати гіг-спеціаліста обладнанням та іншими засобами, необхідними для виконання робіт і контролювати виконання робіт за допомогою засобів моніторингу з використанням інформаційно-комунікаційних систем або засобів відеоспостереження. В той же час питання, що стосуються безпосередньо створення відповідних умов праці на робочих місцях гіг-спеціалістів, робота яких пов'язана в першу чергу з використанням інформаційних технологій і комп'ютерних обчислювальних систем, в цьому законі не розглядаються. А закон «Про охорону праці» на гіг-спеціалістів не розповсюджується.

В нашій країні з впровадженням замість електронно-променевих трубок рідко-кристалічних екранів склалася поширена думка, що спеціалісти в сфері інформаційних технологій не потребують захисту на своїх робочих місцях від дії шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища. Але як було показано в роботах [1, 2], умови праці продовжують суттєво впливати на здоров'я таких працівників і робота в умовах, які не відповідають вимогам стандартів, призводить до офісного синдрому, проблем з очима, розумовим перенавантаженням, гіподинамії і пов'язаних с нею серцево-судинних і кістково-м'язових проблем тощо. Тому в такій ситуації для збереження здоров'я гіг-спеціалісти повинні самостійно піклуватися про створення необхідних умов праці, для чого їм треба ретельно вивчати ці питання.

Література:

1. Кузьменко О. О., Вершиніна Н. П. Особливості охорони праці користувачів, працюючих з рідино кристалічними моніторами. *Безпека людини в сучасних умовах*: зб. доповідей міжнародної науково-методичної конференції. – Харків: НТУ«ХПІ», 2009. С. 72-74.
2. Василенко М. О., Кузьменко О. О. Умови роботи учнів і студентів з переходом на он-лайн навчання. *Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України*: матеріали X Всеукраїнської заочної наук.-практ. конф., м. Київ: УДУ імені М. Драгоманова, 2024. С. 28–29.